2024(2) THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవనీయ ప్రధాన న్యాయమూర్తి అలోక్ అరాధే

మరియు

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి అనిల్ కుమార్ జూకంటి

రిట్ పిటిషన్ నెం.20875/2009

తీర్పు తేదీ 25.04.2024

కొలచి రామ్ రెడ్డి మరియు ఇంకొకరు

వర్సెస్

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, హైదరాబాద్ మరియు ఇతరులు

<u>ఉత్తర్వు: (గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి అనిల్ కుమార్ జూకంటి ద్వారా)</u>

శ్రీ ఎం. రామారావు, పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది. 4వ ప్రతివాది తరపున శ్రీ అబూ అక్రమ్-తెలంగాణ రాష్ట్ర వక్ఫ్ మండలి స్టాండింగ్ కౌన్సెల్.

2. ఈ క్రింది ఉపశమనాన్ని మంజూరు చేయాలని కోరుతూ ఈ రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది:

"...సర్వే నెం.446(a), 449(a), 450(a), 458(a), 446(e), 449(e), 450(e), 458(e), 446, 448, 451, 450, 452, 449, 453, 454 మరియు 455లలో మొత్తం 39.06 గుంటల విస్తీర్ణమున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ నల్లగొండ గెజిట్ అనుబంధం పార్ట్-1లో నెం.7-A, తేదీ 15.02.1990 సీరియల్ నెం.14029, నల్లగొండ జిల్లాను వక్ఫ్ భూమిగా చూపుతూ గెజిట్ నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడం ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా, సహజ న్యాయ సూత్రాలకు విరుద్ధంగా ఉందని దానిని కొట్టివేయాలని

మరియు పైన పేర్కొన్న భూములను ప్రైవేటు భూములుగా పరిగణించి ఉత్తర్వులు జారీ చేసేలా ఆదేశాలు జారీ చేయాలని"

3. సంక్షిప్త వాస్తవాలుః

వివిధ సర్వే నంబర్లలో 13.02.2007 నాటి రిజిస్టర్డ్ సేల్ డీడ్ (పేజ్ నెం.63లోని ఎక్స్.పి.16 ప్రకారం) ద్వారా పోచంపల్లి సుధాకర్ రావు నుండి Acs.7.17½ గుంటలు, పోచంపల్లి గాయత్రి రావు నుండి Acs.5.08½ గుంటలు, పోచంపల్లి ఉపేందర్ రావు నుండి Acs.5.08½ గుంటలు, పోచంపల్లి జనార్ధన్ రావు నుండి Acs.5.11 మరియు పోచంపల్లి శ్రీనివాసరావు నుండి Acs.16.05 గుంటల వ్యవసాయ భూమిని కొనుగోలు చేసినట్లు పిటిషనర్లు పేర్కొన్నారు.

3.1. తెలంగాణ భూమి హక్కులు, పట్టాదారు పాసు పుస్తకాల చట్టం, 1971 (ఇకపై దీనిని 'ఆర్ఓఆర్ చట్టం'గా సంబోధింపబడుతుంది), లింక్ డాక్యుమెంట్లు, ఆంధ్రప్రదేశ్ (తెలంగాణ ప్రాంతం) ఇనామ్ ల రద్దు చట్టం, 1955 కింద జారీ చేసిన ఆక్యుపెన్సీ రైట్స్ సర్టిఫికేట్ (ఓఆర్సీ) (ఇకపై 'ఇనామ్స్ చట్టం, 1955'గా పిలువ బడుతుంది) కింద జారీ చేసిన తమ విక్రేతల పాస్ పుస్తకాలు, యాజమాన్య పత్రాల హక్కును పరిశీలించామని పిటిషనర్లు పేర్కొన్నారు. కొనుగోలు చేసిన తరువాత, పిటిషనర్లకు ఆర్ఓఆర్ చట్టము కింద పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు మరియు యాజమాన్య పత్రాలు జారీ చేయబడ్డాయి. రిజిస్ట్రేషన్ మరియు స్టాంపుల శాఖ జారీ చేసే తాకట్టు భార ధృవపత్రం(Encumbrance Certificate), పిటిషనర్ల పేర్లు, వారి అమ్మకందారుల పేర్లను కొనుగోలుదారులుగా చేర్చాయని, 1955-58 సంవత్సరాలకు సంబంధించిన పహాణీలను పరిశీలించారని, 1987లో ఓఆర్సీలు జారీ అయ్యే వరకు ఈ భూములను ఇనాం భూములుగా చూపించారని పేర్కొంది.

3.2. 1987-88వ సంవత్సరంలో ఫైసల్ పట్టిలో తమ విక్రేతలు, వారి విక్రేతల పేర్లను పట్టాదారులుగా, ఆక్రమణదారులుగా చూపించి ఇనాం భూమిగా పేర్కొన్నారు. షేక్ జమీల్ సాహెబ్

అనే విక్రేత 22.07.1987న సర్వే నంబర్లు 446, 448 నుంచి 455 మరియు 458లో జారీ చేసిన ఇనామ్స్ చట్టం, 1955 సెక్షన్ 10 ప్రకారం ఎ.5.25 గుంటలు, ఎ.8.16 గుంటల విస్తీర్ణానికి ORC పొందారు. పిటిషనర్లు ఆ భూమిలో కొంత భాగాన్ని విక్రయించాలని భావించారు. ప్రతివాది నెం.2 (సబ్ రిజిస్ట్రార్) ఆ భూములు వక్ఫ్ భూములని, వాటిని పరాయీకరణ చేయలేమని పేర్కొంటూ అమ్మకపు పత్రాన్ని నమోదు చేయడానికి నిరాకరించారు.

3.3. రిట్ పిటిషన్ లోని వాదనల ప్రకారం 25.05.2009న పిటిషనర్లు తహసీల్దార్ కు ఎండార్స్ మెంట్ నెం.ఈ/1029/2009 ద్వారా తేదీ 28.05.2009 వినతిపత్రం సమర్పించారు. జమాబందీలో అమలు చేసిన రిఫరెన్స్ నెం. G/2439/1987, తేదీ 22.07.1987 ప్రకారం ORCs జారీ చేసిన భూములపై ఏపీ వక్ఫ్ బోర్డు తన కార్యాలయ రిఫరెన్స్ నెం. Waqf/RPT/14059/2007, తేదీ 06.11.2007 ద్వారా క్లెయిమ్ చేసిందని, ఈ భూములపై ఎలాంటి రిజిస్ట్రేషన్లకు అనుమతించవద్దని ప్రతివాది నెం.2 పిటిషనర్లకు విన్నవించారు. టైటిల్ నిర్ణయించే అధికారం తహసీల్దార్ కు లేదని, సబ్ రిజిస్ట్రార్ కు వక్ఫ్ బోర్డు రాసిన లేఖను రద్దు చేయాలని పిటిషనర్లకు నివేదించారు. ఇనాం భూములు ఇస్కిల్లా గ్రామం లో ఉన్న దర్గా హజరత్ యాసీన్ సాహిబ్ కు చెందినవని, ఆ భూములను 15.02.1990 తేదీ నాటి గెజిట్ లో సీరియల్ నెం.14029 ప్రకారం వక్ఫ్ భూములుగా నోటిఫై చేశారని ప్రతివాది నెం.5 – ఇన్ స్పెక్టర్, ఆడిటర్ వక్ఫ్, నల్లగొండ తహసీల్దార్ కు 12.11.2008 నాటి లేఖ ద్వారా తెలియజేశారు.

3.4. రిట్ పిటిషన్లో ఇంకా ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు. ORC మంజూరుకు ముందు గా లేదా తదుపరి వక్ఫ్ గా నిర్ణయించారో తెలుసుకోడానికి, వక్ఫ్ గా ఎప్పుడు నిర్ణయించారో, ఎవరి ద్వారా చేశారో తెలియజేయాలని వక్ఫ్ అధికారులకు వినతిపత్రాలు ఇవ్వడం జరిగింది. నల్లగొండ జిల్లాలో 15.02.1990న ఆంధ్రప్రదేశ్ గెజిట్ లో, పార్ట్–2 నెం.7–ఏ కు గెజిట్ అనుబంధంలో 15.02.1990న

సీరియల్ నెం.14029లోని ఆస్తులు వక్ఫ్ ఆస్తులుగా ప్రచురించబడినట్లు వక్ఫ్ అధికారులు పేర్కొన్నట్లు, సర్వే నంబర్లు, విస్తీర్ణాలు, గ్రామం, మండలాన్ని చూపించడం మినహా వక్ఫ్ గా ఎవరు నిర్ణయం చేశారో, ఎప్పుడు చేశారో గెజిట్ లో వెల్లడించలేదని పిటిషనర్ల ఆవేదన.

3.5. వక్ఫ్ బోర్డు 31.08.2009 నాటి లేఖ ద్వారా వక్ఫ్ ను ఎప్పుడు, ఎవరి ద్వారా నిర్ణయం చేశారనే వివరాలు అందుబాటులో లేవని తెలియజేసింది. 1987లో ORC జారీ చేసే సమయంలో రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారి (ఆర్డీవో) విచారణ జరిపి ఆసక్తి ఉన్న వారందరికీ నోటీసులు జారీ చేశారని పిటిషనర్లు పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ల విక్రేతల యొక్క విక్రేతలకు ORC మంజూరు చేయడంలో తమకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదని పేర్కొంటూ ఆస్తి అనుభవంలో లేని కొందరు షేర్ హోల్డర్లు సబ్ కలెక్టర్ కు లేఖ రాశారు. సర్వే సమయంలో తమకు ఎలాంటి నోటీసులు ఇవ్వలేదని పిటిషనర్ల ఆవేదన. బాధిత పక్షాలకు ఎలాంటి నోటీసులు ఇవ్వకుండా, ఆ భూములను వక్ఫ్ భూములుగా పరిగణించడం ఏకపక్షం, చట్టవిరుద్ధం, సహజ న్యాయ సూత్రాలను ఉల్లంఘించడమే.

4. రిజిస్టర్డ్ విక్రయ దస్తావేజుల ద్వారా పిటిషనర్లు ఈ భూములను కొనుగోలు చేశారని, వారి విక్రేతలకు ఆర్ఓఆర్ చట్టము కింద పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలు , యాజమాన్య పత్రాలు, ఇనామ్స్ చట్టము, 1955 కింద ఓఆర్సీ వంటి ధృవీకరించబడిన లింక్ డాక్యుమెంట్లు జారీ చేయబడ్డాయని, పిటిషనర్లకు ఆర్ఓఆర్ చట్టము కింద పాస్ పుస్తకాలు , యాజమాన్య పత్రాలు జారీ చేయబడ్డాయని, రెవెన్యూ రికార్డులలో వారి పేర్లు మార్చబడ్డాయని పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది సమర్పించారు. రెవెన్యూ రికార్డులలో ఎక్కడా, ఆ భూములు వక్ఫ్ ఆస్తిగా పేర్కొనబడలేదని కూడా సమర్పించబడింది. 2008 ఆగస్టు నెలలో పిటిషనర్లు ఆ భూముల్లో కొంత భాగాన్ని విక్రయించాలని భావించి సబ్ రిజిస్ట్రార్ ను ఆశ్రయించారని, అయితే ఆ భూములు వక్ఫ్ భూములు అనే కారణంతో సబ్ రిజిస్ట్రార్ అమ్మకపు పత్రాన్ని నమోదు చేయడానికి

నిరాకరించారని కూడా సమర్పించబడింది. సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం ద్వారా పిటిషనర్ల దృష్టికి వచ్చినప్పుడు రెవెన్యూ అధికారులకు వినతిపత్రాలు ఇచ్చారని వాదించారు.

4. 1987లో ORCల జారీ తర్వాత 1990లో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ఆధారంగా వక్ఫ్ బోర్డు ఇప్పుడు ఆ భూములను క్లెయిమ్ చేస్తోందని పేర్కొన్నారు. వక్ఫ్ అధికారులకు వినతిపత్రం ఇచ్చినప్పుడు 1990 నాటి గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ప్రకారం ఆ భూములు వక్ఫ్ భూములు అని అధికారులు పేర్కొనడం మినహా సంబంధిత భూములకు సంబంధించి ఏమీ చెప్పలేదని వాదించారు.

4.2. ప్రతివాదులు, సర్వే మరియు గెజిట్లో ప్రచురణకు ముందు వక్ఫ్ చట్టము, 1954 (సంక్షిప్తంగా, 'చట్టము, 1954') కింద అవసరమైన విధానాన్ని అనుసరించలేదని, అందువల్ల 1954 చట్టము కింద సూచించిన విధానాన్ని ఉల్లంఘించినందుకు అధిసూచన రద్దు చేయబడుతుందని సమర్పించబడింది. ఓఆర్సీల మంజూరు తరువాత జారీ చేయబడిన అధిసూచన చెల్లుబాటు కాదని, చట్టవిరుద్ధం, అహేతుక ఉందని, దానిని పక్కన పెట్టాల్సిన అవసరం ఉందని కూడా సమర్పించబడింది.

4.3. 1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 4 సర్వేను తప్పనిసరి చేస్తుందని, సెక్షన్ 5 ఔకాఫ్ (auqaf) జాబితాను ప్రచురించాలని, సెక్షన్ 37 ప్రకారం బోర్డు ఔకాఫ్ (auqaf) రిజిస్టర్ను నిర్వహించాలని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. వక్ఫ్ బోర్డు ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో గెజిట్ ప్రచురణ 1990లో జారీ చేయబడిందని పేర్కొనడం మినహా 1954 చట్టం కింద తీసుకున్న చర్యలకు సంబంధించి ఎలాంటి ఆధారాలు లేవని పేర్కొంది. ప్రాథమిక సర్వే కోసం 1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 4 ప్రకారం విస్తృతమైన విధానం ఉందని పేర్కొన్నారు. 1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 6 కింద ఉన్న పరిహారాన్ని భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద కేసు వాస్తవాల్లో పొందడానికి ఎటువంటి అడ్డంకి లేదని వాదించారు. పిటిషనర్లు ఆ భూములను కలిగి ఉన్నారనేది వివాదాస్పదం కాదని పేర్కొంది. అతని వాదనలకు మద్దతుగా, పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఈ క్రింది నిర్ణయాలపై ఆధారపడ్డారు:

1.తెలంగాణ రాష్ట్ర వక్ఫ్ మండలి ప్రతినిధి, దాని ప్రధాన కార్యనిర్వాహక అధికారి, హజ్ హౌస్, పబ్లిక్ గార్డెన్ ఎదురుగా వర్సెస్ మెస్సర్స్ సోలిట్రో ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

2. ఏపీ స్టేట్ వక్ఫ్ మండలి ప్రతినిధి చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, హజ్ హౌస్ భవనం, నాంపల్లి, హైదరాబాద్ వర్సెస్ సయ్యద్ అమానుల్లా హుస్సేన్ మరియు ఇతరులు

3. పంజాబ్ వక్ఫ్ మండలి, అంబాలా కంటోన్మెంట్ వర్సెస్ కెప్టెన్ మోహర్ సింగ్ మరియు ఇతరులు

4. మహమ్మద్ సాబెర్ వర్సెస్ రఫీన్నిసా బేగం (మరణించారు) మరియు ఇతరులు

5. ఇనామ్స్ చట్టం, 1955లోని సెక్షన్ 4(1)(సి) ప్రకారం ధార్మిక, ధార్మిక సంస్థలు మినహా ఏ వ్యక్తి కూడా ఇనామ్స్ చట్టం, 1955లోని సెక్షన్ 5 నుంచి 8 వరకు నివాసిగా నమోదు చేసుకోవడానికి వీల్లేదని, క్లాజుల్లో పేర్కొన్నవి కాకుండా ఆ సంస్థ మాత్రమే ఆక్రమణదారుగా నమోదు చేసుకోవడానికి అర్హులని తెలంగాణ రాష్ట్ర వక్ఫ్ బోర్డు స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ కోర్టుకు నివేదించారు. 1954 చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం ఆక్రమణదారుల తొలగింపునకు చర్యలు తీసుకుంటున్నామని పేర్కొన్నారు. సర్వే సమయంలో 1954 చట్టము యొక్క నిబంధనలను అనుసరించామని మరియు జారీ చేసిన అధిసూచన 1954 చట్టము యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉందని కూడా సమర్పించబడింది. 1954 చట్టంలోని 6, 83, 84, 85 సెక్షన్లను పరిశీలిస్తే వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ కు మాత్రమే అధికార పరిధి ఉందని స్పష్టమవుతోంది. వక్ఫ్ లేదా వక్ఫ్ ఆస్తులకు సంబంధించిన వివాదాలను విచారించడానికి మరియు పరిష్కరించడానికి వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ కు తగినంత అధికార పరిధి ఉందనే వాదనకు ఈ క్రింది తీర్పులపై ఆధారపడ్డారు.

1. వక్ఫ్ మండలి, పశ్చిమ బెంగాల్ మరియు మరొకరు వర్సెస్ అనీస్ ఫాతిమా బేగం మరియు మరొకరు (2010) 14 SCC 588
2. పంజాబ్ వక్ఫ్ మండలి వర్సెస్ షామ్ సింగ్ హరికే (2019) 4 SCC 698

3. రషీద్ వలీ బేగ్ వర్సెస్ ఫరీద్ పిండారి మరియు ఇతరులు(2022) 4 SCC 414
4. ముంతాజ్ యరుద్ దౌలా వక్ఫ్ వర్సెస్ బాదం బాలకృష్ణ హోటల్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ మరియు ఇతరులు (2023) SCC OnLine SC 1378

5.1. పిటిషనర్లు 2009లో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేసి హైకోర్టును ఆశ్రయించారని, గెజిట్ అధిసూచన 1990 సంవత్సరానికి చెందినదని సమర్పించబడింది. అయితే, చాలా అశ్రద్ధ మరియు జాప్యం జరిగిందని, ఈ ఒక్క కారణంతోనే రిట్ పిటిషన్ ఆలస్యం, అశ్రద్ధ కారణంగా కొట్టివేయాల్సి ఉంటుందన్నారు. ఆలస్యానికి, అశ్రద్ధ కు గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన ఈ క్రింది తీర్పులపై స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ ఆధారపడ్డారు:

1. **కర్ణాటక పవర్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ మరియు మరొకరు వర్సెస్** కె.తంగప్పన్ **మరియు మరొకరు** (2006) 4 SCC 322

2. **చెన్నై మెట్రోపాలిటన్ నీటి సరఫరా మరియు మురుగునీటి మండలి మరియు ఇతరులు వర్సెస్ టి.టి. మురళీ బాబు**(2017) 4 SCC 108

6. న్యాయవాదుల వాదనలు విని, రికార్డులను పరిశీలించాను.

7. పిటిషనర్లు 2007లో ఈ భూమిని కొనుగోలు చేశారని, వారు ఆ భూమిలో కొంత భాగాన్ని విక్రయించాలని భావించినప్పుడు సబ్ రిజిస్ట్రార్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేశారని రికార్డులను బట్టి స్పష్టమవుతోంది. ఇనామ్స్ చట్టం, 1955లోని సెక్షన్ 10 ప్రకారం సర్వే నంబర్లు 446, 448, 449, 450 నుంచి 455, 450 నుంచి 455 వరకు ఇస్కిల్లా గ్రామంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లోని భూములకు సంబంధించి భువనగిరి సబ్ కలెక్టర్ మరియు డివిజన్ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఆఫీసర్, సబ్ కలెక్టర్ , భువనగిరి

ప్రొసీడింగ్స్ నెం. G/2439/87, తేదీ 22.07.1987, (రూల్ 6 యొక్క చట్టము-రూల్ (3) కింద), ఫారం-III జారీ చేశారు. షేక్ జానీమియా S/o. బందే అలీ అనే వ్యక్తి నుండి షేక్ మదార్ సాబ్, S/o. అలీ సాబ్ అనే వ్యక్తికి ఇతని నుండి షేక్ జమాల్ సాబ్, S/o. అలీ సాబ్ నుండి షేక్ మౌలానా సాబ్, S/o. అలీ సాబ్, ఇతని నుండి షేక్ మదార్ సాబ్, S/o. సాహెబ్ హుస్సేన్ లకు జారీ చేసిన ప్రొసీడింగ్స్ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న మేరకు ఆ భూములను అనుభవదారులుగా నమోదు చేయాలని పేర్కొన్నారు. భువనగిరి సబ్ కలెక్టర్ ఈ ప్రొసీడింగ్స్ జారీ చేయడం వివాదంలో లేదు. 1954 చట్టం ప్రకారం నోటిఫికేషన్ 1990లో జారీ కావడం కూడా వివాదాస్పదం కాదు.

8. 1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 6(1) ప్రకారం 15.02.1990 నాటి నోటిఫికేషన్ చెల్లుబాటును పరిశీలించడానికి వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ కు మాత్రమే అధికారం ఉందా, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద ప్రొసీడింగ్ లో దానిని పరిశీలించలేమా అనేది పరిశీలనకు వచ్చే అంశం. మాలో ఒకరు సభ్యుడిగా ఉన్న సోలిట్రో ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ (సుప్రా)లో ఇదే విధమైన సమస్య ఈ కోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ముందు పరిశీలనకు వచ్చింది. విస్తృత చర్చ అనంతరం డివిజన్ బెంచ్ ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

> "23. తదుపరి ముందుకు వెళ్ళే ముందు, 01.11.2013 నాటి సవరణ చట్టం నెం.27/2013 ద్వారా సవరణకు ముందు ఉన్న 1995 చట్టంలోని సెక్షన్ 6 ను గమనించడం సముచితం.
>
> 6. వక్ఫ్ లకు సంబంధించిన వివాదాలు:-
>
> (1) వక్ఫ్ ల జాబితాలో వక్ఫ్ ఆస్తిగా పేర్కొనబడిన ఒక నిర్దిష్ట ఆస్తి వక్ఫ్ ఆస్తి కాదా లేదా లేదా అటువంటి జాబితాలో పేర్కొనబడిన వక్ఫ్ షియా వక్ఫ్ లేదా సున్నీ వక్ఫ్ కాదా అనే ప్రశ్న తలెత్తితే, బోర్డు లేదా వక్ఫ్ యొక్క ముతవల్లి లేదా దానిపై ఆసక్తి ఉన్న ఎవరైనా వ్యక్తి ఆ ప్రశ్నకు సంబంధించిన నిర్ణయం మరియు ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయం కోసం ట్రిబ్యునల్ లో దావా

వేయవచ్చు. అటువంటి విషయానికి సంబంధించి ట్రిబ్యునల్ నిర్ణయం అంతిమంగా ఉంటుంది. వక్ఫ్ ల జాబితా ప్రచురణ తేదీ నుంచి ఏడాది గడువు ముగిసిన తర్వాత ట్రిబ్యునల్ అటువంటి దావాను స్వీకరించదు.

వివరణ:– ఈ సెక్షన్ మరియు సెక్షన్ 7 యొక్క ప్రయోజనాల కోసం, ఈ చట్టం ప్రారంభమైన తరువాత ప్రచురించబడిన వక్ఫ్ ల జాబితాలో వక్ఫ్ ఆస్తిగా పేర్కొనబడిన ఏదైనా ఆస్తికి సంబంధించి, సంబంధిత వక్ఫ్ ఆస్తిపై ఆసక్తి లేకపోయినా, అటువంటి ఆస్తిపై ఆసక్తి ఉన్న మరియు అతనిపై జారీ చేసిన నోటీసు ద్వారా తన కేసును వాదించడానికి సహేతుకమైన అవకాశం కల్పించి ప్రతి వ్యక్తిని కూడా చేర్చాలి మరియు సెక్షన్ 4 కింద సంబంధిత విచారణ సమయంలో అతని తరపున తన కేసును వాదించడానికి నోటీసు ద్వారా సహేతుకమైన అవకాశాన్ని కల్పించారు.

(2) సబ్ సెక్షన్ (1)లో ఏవైనా ఉన్నప్పటికీ, ఏదైనా వక్ఫ్ కు సంబంధించి ఈ చట్టం కింద ఎటువంటి ప్రొసీడింగ్స్ ను అటువంటి దావా పెండింగ్ లో ఉన్న కారణంగా లేదా అటువంటి దావా నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ఏదైనా అప్పీల్ లేదా ఇతర ప్రొసీడింగ్స్ ను మాత్రమే నిలిపివేయరాదు.

(3) సర్వే కమీషనర్ ను సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ఏ దావాలోనూ భాగస్వామిగా చేయరాదు మరియు ఈ చట్టం లేదా దాని కింద చేసిన ఏదైనా నియమాలకు అనుగుణంగా మంచి విశ్వాసంతో చేసిన లేదా చేయదలచిన దేనికైనా సంబంధించి అతనిపై ఎటువంటి దావా, ప్రాసిక్యూషన్ లేదా ఇతర చట్టపరమైన చర్యలు ఉండకూడదు.

(4) వక్ఫ్ ల జాబితాను ఒక నిర్ణయానికి అనుగుణంగా లేదా సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ట్రిబ్యునల్ సవరించకపోతే, అది తుది మరియు నిర్ణయాత్మకంగా ఉంటుంది.

(5) ఒక రాష్ట్రంలో ఈ చట్టం అమల్లోకి వచ్చినప్పటి నుండి, సబ్ సెక్షన్ (1)లో పేర్కొన్న ఏదైనా ప్రశ్నకు సంబంధించి ఆ రాష్ట్రంలోని కోర్టులో ఎటువంటి దావా లేదా ఇతర చట్టపరమైన చర్యలు ప్రారంభించబడవు .

24. వక్ఫ్ ల జాబితాలోని ఆస్తి వక్ఫ్ ఆస్తి కాదా, అది షియా లేదా సున్నీ వక్ఫ్ కు చెందినదా, బోర్డు లేదా వక్ఫ్ కు చెందిన ముతవల్లి లేదా దానిపై ఆసక్తి ఉన్న ఎవరైనా వ్యక్తులు పైన పేర్కొన్న ప్రశ్నను పరిష్కరించడానికి ట్రిబ్యునల్ లో దావా వేయవచ్చు. సెక్షన్ 6ను చట్టంలోని సెక్షన్ 3(కె)తో చదివి 'వక్ఫ్ పై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి' అనే పదాన్ని నిర్వచించి ఈ క్రింది విధంగా చదవాలి.

3 (కె) "వక్ఫ్ పై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి" అంటే వక్ఫ్ నుండి ఏదైనా ఆర్థిక లేదా ఇతర ప్రయోజనాన్ని పొందడానికి అర్హత ఉన్న వ్యక్తి మరియు వీటిలో ఇవి ఉన్నాయి–

i) మసీదు, ఈద్గా, ఇమాంబరా, దర్గా, ఖంఖా, పీర్ఖానా, కర్బాలా, మక్బారా, శ్మశానవాటిక లేదా వక్ఫ్కు సంబంధించిన మరే ఇతర మత సంస్థలో పని చేయడానికి లేదా ఏదైనా మతపరమైన కర్మలు చేయడానికి లేదా వక్ఫ్ కింద ఏదైనా మత లేదా ధార్మిక సంస్థలో పాల్గొనడానికి హక్కు ఉన్న వ్యక్తి;

ii) వక్ఫ్, ముతవల్లి వంశస్థులు ఎవరైనా సరే;

25. వక్ఫ్ చట్టం సవరణకు ముందు 1995 సెక్షన్ 6, 3(కె) లోని నిబంధనలను కలిపి చదివితే, వక్ఫ్ పై ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి మాత్రమే 1995 చట్టంలోని సెక్షన్ 6 కింద పరిష్కారాన్ని ఆశ్రయించి ఉండవచ్చు. అయితే ఆ తర్వాత 01.11.2013 నాటి సవరణ చట్టం నెం.27/2013 ద్వారా 'ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి' అనే పదాల స్థానంలో 'ఎవరైనా బాధితుడు' అనే పదాన్ని చేర్చారు. రషీద్ వలీ బేగ్ (పైన పేర్కొన్న) కేసులో సుప్రీంకోర్టు సివిల్ కోర్టు ముందు వక్ఫ్ ఆస్తిగా అంగీకరించిన ఆస్తికి సంబంధించి శాశ్వత మరియు తప్పనిసరి నిషేధ ఉపశమనం కోరే దావా కొనసాగించదగినదా అనే అంశాన్ని పరిష్కరించింది.

పైన పేర్కొన్న అంశానికి ప్రతికూలంగా సమాధానం ఇవ్వబడింది మరియు 47వ మరియు 68వ పేరాల్లో ఇది క్రింది విధంగా పేర్కొనబడింది:

“47. రమేష్ గోవింద్ రామ్ (రమేష్ గోవింద్ రామ్ వర్సెస్ సుగ్రా హుమాయున్ మీర్జా వక్ఫ్, (2010) 8 ఎస్సిసి 726 : (2010) 3 ఎస్సిసి (సిఐవి) 553) యొక్క ఆధారం ఇప్పుడు సవరణ చట్టం 27/2013 ద్వారా తొలగించబడింది. వాస్తవానికి, రమేష్ గోవింద్ రామ్ (రమేష్ గోవింద్ రామ్ వర్సెస్ సుగ్రా హుమాయూన్ మీర్జా వక్ఫ్, (2010) 8 ఎస్సిసి 726 : (2010) 3 ఎస్సిసి (సిఐవి) 553] నిర్ణయించినప్పుడు, సెక్షన్లు 6 (1) మరియు 7 (1) కేవలం మూడు వర్గాల వ్యక్తులు మాత్రమే ఉపశమనం కోసం వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ను ఆశ్రయించడానికి వీలు కల్పించాయి. అవి, (1) బోర్డు; (2) వక్ఫ్ యొక్క ముతవల్లి; లేదా (iii) ఆసక్తి ఉన్న వ్యక్తి. అయితే సెక్షన్ 6(1) ప్రకారం వక్ఫ్ పై ఆసక్తి లేకపోయినా ఆస్తిపై ఆసక్తి ఉన్న ప్రతి ఒక్కరినీ ఇందులో చేర్చాలని స్పష్టం చేసింది. కానీ 2013 చట్టం 27 ప్రకారం, "ఆసక్తి ఉన్న ఎవరైనా వ్యక్తి" అనే పదాలకు బదులుగా "ఏ వ్యక్తి అయినా" అనే పదాలను చేర్చారు, దీని అర్థం ముస్లిమేతరుడు కూడా ట్రిబ్యునల్ యొక్క

అధికార పరిధిని ఉపయోగించడానికి అర్హులు. "ఎవరైనా బాధితుడు" అనే పదాలను మార్చడం వల్ల, 2013 యొక్క చట్టం 27 6(1) కింద వివరణను తొలగించింది. రమేష్ గోవింద్ రామ్ (రమేష్ గోవింద్ రామ్ వర్సెస్ సుగ్రా హుమాయూన్ మీర్జా వక్ఫ్, (2010) 8 ఎస్సిసి 726: (2010) 3 ఎస్సిసి (సిఐవి) 553) (ఎస్సిసి నివేదికలోని పేరా 21 లో), ఆస్తిని వక్ఫ్ ల జాబితాలో చేర్చినంత మాత్రాన ముస్లిమేతరులను అధికార పరిధి ద్వారా ప్రమాదంలోకి నెట్టవచ్చా అనే ఆందోళనను కూడా ఈ సవరణ ప్రస్తావించింది. సెక్షన్ 6లోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద రమేష్ గోవింద్ రామ్ (రమేష్ గోవింద్ రామ్ వర్సెస్ సుగ్రా హుమాయూన్ మీర్జా వక్ఫ్, (2010) 8 ఎస్సిసి 726: (2010) 3 ఎస్సిసి (సివి) 553) నిర్ణయించిన సమయంలోనే వివరణ ఇవ్వబడింది, అయితే ఈ ఆకస్మిక పరిస్థితిని ఇప్పటికే పరిగణనలోకి తీసుకుంది, కానీ ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకురాలేదు.

68. వక్ఫ్ ఆస్తులుగా అంగీకరించబడిన ఆస్తులు మరియు వివాదాస్పదమైన ఆస్తుల మధ్య ఈ న్యాయస్థానం యొక్క కొన్ని నిర్ణయాలలో సృష్టించబడిన వైరుధ్యం, సెక్షన్ 6 (1) మరియు 7 (1) లోని రెండు పరిమిత ప్రశ్నలను సెక్షన్ 83 తో సహా మొత్తం చట్టము దుర్వినియోగం చేయడం వల్ల ఏర్పడింది. సెక్షన్ 83(1) ఏదైనా వివాదాన్ని, ప్రశ్నను లేదా మరేదైనా విషయాన్ని నిర్ణయించడానికి వీలు కల్పిస్తుందని, (1) వక్ఫ్ కు సంబంధించినది, (2) వక్ఫ్ ఆస్తికి సంబంధించినది అని మనం గమనించాలి. ఒక ఆస్తిని వక్ఫ్ ఆస్తిగా వివాదాస్పదం చేసినప్పుడు మాత్రమే ట్రిబ్యునల్ అధికార పరిధిని చేజిక్కించుకుంటుందనే నిర్ధారణకు రావడానికి ఈ సూచనను సెక్షన్లు 6(1), 7(1) ద్వారా కుదించినట్లుగా భావించలేం.

26. రషీద్ వలీ బేగ్ (పైన పేర్కొన్న) లో తీర్పును ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం (ఇప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్రం వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ వక్ఫ్ బోర్డు [2022 ఎస్సిసి ఆన్లైన్ ఎస్సీ 159] లో సుప్రీంకోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. 105వ పేరా యొక్క సంబంధిత సారాంశం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> "105. రషీద్ వలీ బేగ్ లో, ఏదైనా ఆస్తి వక్ఫ్ ఆస్తి కాదా అనే అంశంపై ఈ కోర్టు గతంలో ఇచ్చిన అన్ని తీర్పులను పరిశీలించింది, అయితే ఇందులో చర్చించిన తీర్పులు సివిల్ కోర్టు లేదా వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ యొక్క అధికార పరిధికి సంబంధించినవి. ఈ తీర్పులు ఏవీ రిట్ కోర్టు పరిధిని రద్దు చేయడం గురించి ప్రస్తావించలేదు. వక్ఫ్ బోర్డు, పశ్చిమ బెంగాల్ వర్సెస్ అనీస్ ఫాత్మా బేగం ((2010) 14 ఎస్ సిసి 588) హైకోర్టులో దాఖలైన రిట్ పిటిషన్ నుండి ఉత్పన్నమైన తీర్పు కాదు. వక్ఫ్ కు సంబంధించిన అన్ని కేసులను మొదట ట్రిబ్యునల్ ముందు దాఖలు చేయాలని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం సివిల్ కోర్టు లేదా హైకోర్టు నేరుగా విచారణకు స్వీకరించరాదని 7వ పేరాలో పేర్కొన్నారు. రిట్ కోర్టు అధికార పరిధిని రద్దు చేసే విషయంలో ఈ కోర్టు చేసిన వ్యాఖ్య స్పష్టంగా ఉంది, ఎందుకంటే అది పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న కాదు".

రషీద్ వలీ బేగ్ (సుప్రా)లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు రిట్ కోర్టు పరిధిని రద్దు చేయడానికి సంబంధించినది కాదని స్పష్టమవుతోంది.

27. ఏదేమైనా, కనీసం మూడు ఆకస్మిక పరిస్థితులలో ఒక అడ్డంకిగా పనిచేయకూడదని సుప్రీంకోర్టు సూచించింది, అవి (1) ప్రాథమిక హక్కులలో దేనినైనా అమలు చేయమని

రిట్ పిటిషన్ కోరడం; (2) సహజ న్యాయ సూత్రాల వైఫల్యం ఉన్న చోట; లేదా (iii) ఉత్తర్వులు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిగా అధికార పరిధి లేకుండా లేదా ఒక చట్టం యొక్క పరిధిని సవాలు చేసినప్పుడు (వర్ల్ పూల్ కార్పొరేషన్ వర్సెస్ రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ ట్రేడ్ మార్క్స్, ముంబై మరియు హర్బన్స్ లాల్ సాహ్నియా వర్సెస్ ఇండియన్ ఆయిల్ కార్పొరేషన్ చూడండి). రాధా కృష్ణ ఇండస్ట్రీస్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హిమాచల్ ప్రదేశ్ ((2021) 6 ఎస్సిసి 770] కేసులో సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద అధికార పరిధిని ఉపయోగించేటప్పుడు, ఒక పార్టీకి ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు, ఈ క్రింది విధంగా అభిప్రాయపడింది:

"27. ఆవిర్భవించిన న్యాయ సూత్రాలు:

27.1.రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం రిట్లను జారీ చేసే అధికారాన్ని ప్రాథమిక హక్కుల అమలు జరుపుట కోసం మాత్రమే కాకుండా, ఇతర ప్రయోజనాల కోసం కూడా ఉపయోగించవచ్చు.

27.2. రిట్ పిటిషన్ ను విచారణకు స్వీకరించకుండా ఉండే విచక్షణాధికారం హైకోర్టుకు ఉంది. హైకోర్టు అధికారాలపై విధించిన ఆంక్షల్లో ఒకటి బాధిత వ్యక్తికి సమర్థవంతమైన ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారం అందుబాటులో ఉంది.

27.3. ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కార నియమానికి మినహాయింపులు ఎక్కడ తలెత్తుతాయి: (ఎ) రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగం ద్వారా సంరక్షించబడిన ప్రాథమిక హక్కు అమలు కోసం రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది; (బి) సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘన జరిగింది;

(సి) ఉత్తర్వులు లేదా ప్రొసీడింగ్స్ పూర్తిగా అధికార పరిధి లేనివి; లేదా (డి) ఒక చట్టం యొక్క వైరుధ్యాలను సవాలు చేస్తారు.

27.4. రాజ్యాంగంలోని 226వ అధికరణం ప్రకారం హైకోర్టు తన అధికారాలను సముచితమైన కేసులో వదులుకోదు, అయితే సాధారణంగా చట్టం ద్వారా సమర్థవంతమైన ప్రత్యామ్నాయ పరిష్కారాన్ని అందించినప్పుడు రిట్ పిటిషన్ ను స్వీకరించకూడదు.

27.5. హక్కు లేదా బాధ్యతను అమలు చేయడానికి పరిష్కారాన్ని లేదా ప్రక్రియను నిర్దేశించే ఒక చట్టం ద్వారా ఒక హక్కు సృష్టించబడినప్పుడు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద విచక్షణ పరిష్కారాన్ని ఉపయోగించే ముందు ఆ నిర్దిష్ట చట్టపరమైన పరిష్కారాన్ని ఆశ్రయించాలి. చట్టబద్ధమైన పరిష్కారాల యొక్క ఈ నియమం విధానం, సౌలభ్యం మరియు విచక్షణ యొక్క నియమం.

27.6. వాస్తవానికి వివాదాస్పద ప్రశ్నలు ఉన్న సందర్భాల్లో, రిట్ పిటిషన్లో పరిధిని తిరస్కరించాలని హైకోర్టు నిర్ణయించవచ్చు. ఏదేమైనా, వివాదం యొక్క స్వభావానికి దాని రిట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించాల్సిన అవసరం ఉందని హైకోర్టు నిష్పాక్షికంగా అభిప్రాయపడితే, అటువంటి అభిప్రాయంలో అంత సులభంగా జోక్యం చేసుకోలేము.

మహారాష్ట్ర స్టేట్ మండలి ఆఫ్ వక్ఫ్స (సుప్రా) లో ఆమోదంతో పైన పేర్కొన్న అభిప్రాయాన్ని పునరుద్ఘాటించారు."

10. ప్రస్తుత కేసులో, వక్ఫ్ బోర్డు నోటిఫికేషన్ను 15.02.1990 తేదీన జారీ చేసింది, అనగా సబ్ కలెక్టర్, భువనగిరి ఉత్తర్వు నెం.G/2439/87, తేదీ 22.07.1987 ద్వారా పిటిషనర్ల విక్రేతలను అనుభవదారులుగా నమోదు చేయబడ్డ చాలా కాలం పిదప. ఒకసారి పిటిషనర్ల విక్రేతలను సంబంధిత

అథారిటీ ప్రొసీడింగ్స్ ద్వారా అనుభవదారులుగా నమోదు చేసిన తర్వాత, సంబంధిత భూముల హక్కు పిటిషనర్ల విక్రేతల వద్ద ఉంటుంది. వక్ఫ్ బోర్డు జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్, సబ్ కలెక్టర్ జారీ చేసిన ఉత్తర్వులను రద్దు చేయడానికి వీల్లేదు. ఈ కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా పిటిషనర్లు వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ ను ఆశ్రయించే ప్రత్యామ్నాయ మార్గాన్ని ఉపయోగించుకోవాలన్న ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది వాదనలో ఎలాంటి వాస్తవం కనిపించడం లేదు.

11. రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేయడంలో జాప్యం మరియు అశ్రద్ధ జరిగిందా అనే విషయం ఇప్పుడు పరిశీలిద్దాం. 13.02.2007 నాటి రిజిస్టర్డ్ విక్రయ దస్తావేజుల ద్వారా పిటిషనర్లు 2007లో ఈ భూమిని కొనుగోలు చేశారని, 2008 ఆగస్టు నెలలో పిటిషనర్లు, సబ్జెక్ట్ భూముల్లో కొంత భాగాన్ని విక్రయించాలనే ఉద్దేశంతో సబ్ రిజిస్ట్రార్ ను ఆశ్రయించగా, సబ్జెక్ట్ భూములు వక్ఫ్ ఆస్తి అనే కారణంతో సబ్ రిజిస్ట్రార్ విక్రయ దస్తావేజులను రిజిస్టర్ చేయడానికి నిరాకరించారు. ఫిర్యాదును పరిష్కరించాలని కోరుతూ పిటిషనర్లు రెవెన్యూ అధికారులకు, వక్ఫ్ అధికారులకు వినతిపత్రాలు అందజేశారు. తేదీ 28.05.2009 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ నెం.ఈ/1029/2009 ద్వారా రామన్నపేట తహసీల్దార్ నుంచి వినతిపత్రాలకు జవాబు అందింది. పిటిషనర్లు 2009 సెప్టెంబర్ నెలలో రిట్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు. అందువల్ల, ఈ కేసు యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులలో, రిట్ పిటిషన్ అశ్రద్ధ లేదా ఆలస్యానికి గురికాలేదని మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం పరిధిని ఉపయోగించడానికి పిటిషనర్లకు అభ్యంతరం లేదని మేము భావిస్తున్నాము.

12. పిటిషనర్లు కొనుగోలు చేసిన భూములు రామన్నపేట ఇస్కిల్లా గ్రామంలో ఉన్న దర్గా హజారత్ సయ్యద్ యాసీన్ షా సాహిబ్ Rh పరిధిలోని వక్ఫ్ ఆస్తుల పరిధిలోకి వస్తాయని పేర్కొనడం మినహా వక్ఫ్ బోర్డు ముఖ్య కార్యనిర్వహణాధికారి దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్లో ఎలాంటి ఆధారాలు నమోదు

చేయకపోవడం గమనార్హం. గెజిట్ నోటిఫికేషన్, 1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 5 ప్రకారం 1990 ఫిబ్రవరి నెలలో ప్రచురించబడింది మరియు దానిని ప్రచురించిన తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరంలోపు సవాలు చేయవచ్చు. 1954 చట్టం ప్రకారం నోటిఫికేషన్ కు ముందు పిటిషనర్లకు జారీ చేసిన నోటీసులకు సంబంధించిన తేదీలు, వివరాలపై కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో ఎలాంటి స్పష్టత లేదు. వివిధ సర్వే నంబర్లలో పేర్కొన్న భూములు వక్ఫ్ ఆస్తులేనని నిర్ధారణకు రావడానికి/ కనుగొనడానికి ఈ కోర్టు ముందు ఎటువంటి రికార్డులు ఉంచకపోవడం గమనార్హం. వక్ఫ్ రిజిస్టర్ కాపీని (1954 చట్టంలోని సెక్షన్ 37 ప్రకారం నిర్వహించాల్సి ఉంటుంది) లేదా అధికారుల సర్వే నివేదిక కాపీని (చట్టం, 1954 సెక్షన్ 4 ప్రకారం అవసరమైన విధంగా) ఈ కోర్టు ముందు ఉంచలేదు.

13. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో విచారణ వివరాలు, సర్వే నిర్వహించిన తేదీలు, ఎంతమంది సాక్షులను పిలిపించి విచారించారు, పరిశీలించిన డాక్యుమెంట్ల స్వభావం, ఏవైనా సమర్పిస్తే, ఏవైనా పబ్లిక్ రికార్డులను కోరడం, సాక్షులు, ఖాతాల పరిశీలనకు సమన్లు జారీ చేయడం, చట్టం, 1954 యొక్క సెక్షన్ 4 కింద సూచించిన విధంగా ఏదైనా స్థానిక తనిఖీ లేదా స్థానిక దర్యాప్తును నిర్వహించడం, లేదా అటువంటి విచారణ సమయంలో నిర్దిష్ట ఆస్తి వక్ఫ్ ఆస్తి కాదా అనే దానిపై విచారణ సమయంలో ప్రారంభించిన ఇతర చర్యల గురించి కౌంటర్ అఫిడవిట్లో కూడా పేర్కొనబడలేదు. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో కానీ, సమర్పించిన రికార్డులో కానీ అలాంటి వివరాలేవీ లేకుండా, గెజిట్ ప్రచురణ వెలువడిన తర్వాత, ఆస్తి వక్ఫ్ బోర్డుకు చెందుతుందని, ఏదైనా వివాదాన్ని వక్ఫ్ ట్రిబ్యునల్ మాత్రమే నిర్ణయించాలని ప్రతివాది స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ – వక్ఫ్ బోర్డు వాదించారు. ఈ కేసులో విచిత్రమైన వాస్తవాల దృష్ట్యా ఇలాంటి వాదనను అంగీకరించలేమని మేము భావిస్తున్నాము. పిటిషనర్ల వాదనలను తొలగించడానికి ఎటువంటి రికార్డులు ఉంచకపోవడంతో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ లోపంతో ఉంది.

14. ఆయా భూములు వక్ఫ్ ఆస్తులు అనే వక్ఫ్ బోర్డు వాదనను ధృవీకరించేలా రికార్డు సమర్పించడం ప్రతివాదుల విధి. ఎటువంటి రికార్డ్ లేకుండా సమర్పణలు మాత్రమే ప్రతివాది నెం.4 యొక్క వ్యాజ్యాన్ని ముందుకు తీసుకెళ్లలేవు. నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడానికి ముందు 1954 చట్టంలోని నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉన్నారనే వాదనను ధృవీకరించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు మా ముందు ఉంచబడలేదు కాబట్టి, 1954 చట్టంలోని నిబంధనలు ఏవీ పాటించినట్లు కనిపించడం లేదు.

15. పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, 15.02.1990 నాటి నోటిఫికేషన్ పక్కన పెట్టబడింది. తదనుగుణంగా, రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడింది.

పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, అవి కొట్టివేయబడ్డాయి.

★★★